

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Vsako reč dobro prečtite!

Ki šče, da pravica zmagaja, naj v drugo škrinjico vrže svojo kruglico.

Čida je druga škrinjica? Druga škrinjica je tiste stranke, štera dela za maloga človeka, naj je te že té kmet, ali delavec, ali obrtnik, ali čestnik, ali vučiteo. Na toj škrinjici je križ gor. Zakaj? Zato, ar se ta stranka ravna v politiki tudi kak v zasebnom življenji po navuki Križanoga, šteri se glasi: „Ljubi Boga nad vse“ i „Ljubi bližnjega, kak samoga sebe.“ Ki v politiki nema ljubezni do Boga, de zakone sklepao proti njegovoj pravičnosti i ki v politiki ne ljubi bližnjega kak samoga sebe, de iskao samo svoje dobičke, ne pa bližnjega. Naj do pravični zakoni i naj de vsakomi ednaka pravica merjena, moški i dečko, vrži v drugo škrinjico svojo kruglico.

Druga kišta je kišta „kmečke zveze“ ali „ljudske stranke.“ Kakše delo šče opraviti ta stranka? 1. Naj država Jugoslavija močna postane, žele v njej Slovenski orsag (Horvackoga i Srbskoga) tudi v šterom mo mi meli državni zbor (országgyűlés), v šterom mo mi sklepali zakone i mi ravnali z našimi penezami. Pa stem kaj pri vértivamo? Vsako leto štiristomiljinov v Belgrad več notri plačamo kak odtistec nazaj dobimo na svoje potroše. To teliko pomeni, ka če doma mammo svoje orsačko spravišče, nam vsako leto najmenje štiristomilijonov dače menje trebe plačati. Če mammo autonomijo, to je svoj orsag, ostane naš vojak doma, naš žandar doma, naš čestnik doma, naš vučiteo doma. Če mammo autonomijo, je naš kraj županija, (vármegyőv) pa mo mi devali vse vármegyőske čestnike. Dokač nemamo te oblasti, je zobston vsa naša pritožba. Te oblasti, to ga orsaga i vármegyőva pa zato nemamo, če ravno ga je Kmečka zveza zah-tevala v Belgradi, ar so proti tomí glasale Benkova, Kúharva i Hartnerova stranka i ar je Radič doma trgovino tiral naprej pa si vilo zidao, v Belgrad pa nej šo, da bi pomagao siromaki za té pravice. Te stranke so se bogatle, gda se je kmečka zveza, štere kišta je druga, borila za neodvisnost Slovenskoga i Horvackoga orsaga.

Ka je prvo, republika ali pravica? Pameten i pravičen človek odgovori: pravica. Kde nej pravice, tam republika nikaj ne pomaga. Zato je prva naloga kmečke zveze, naj bo pravica, naj se sklenuje pravični zakoni. Je tak kmečka zveza proti republiki? Ne je i vsaki, ki je za republiko, ma mesto v kmečkoj zvezi. Kmečka zveza brez prelejanja krvi v orsačkoj hiši z glasanjom šče dosegnoti republiko, gda de večina naroda za to. Zakaj se pa te ogiblejo kmečke zveze tisti, ki so za Radičovo republiko? Zato, ar raj majo krv, kak mir, raj hujskarije i sovraštvo pa manjost kak delo za narod, raj brsanje proti veri, kak branitev vere. Komi je za mir i pošteno delo, komi je za Boga, on mora glasati za kmečko zvezo, čeravno je za republiko, ar je i kmečka zveza za republiko, štere kišta je druga.

Naš orsag na leto potroši deset milijardov dinarov. Z té šume šest milijardov ide samo ne vojsko. To je sama vojska več potroši, kak celoga orsaga druge potrebčine. Zato je delala i bo delala naša stranka za to, ka se vojska zniža, se nadomesti z močnov žandarmerijov, ka de kratka služba i ka boj odloči narod. V drugo kišto vrži kruglo, te bo to.

Mi Slovenci smo radi bili, gda je vogrski „néppárt“ v svoj program vzeo branitev našega maternoga jezika. Naj se veselijo naši bratje Nemci i Madjari tudi, naša kmečka zveza ravnato ma v svojem programu, najme njuve manjšinske pravice, ka majo svoje šole, svojega jezika nūcanje v uradaj itd. v rémaj državnih potrdjenih zakonov. Madjari i Nemci, zato vržite v drugo kišto svojo kruglico.

Delavec, kmet, obrtnik, trgovec pač vsaki mali človek se mora braniti z zakonom proti kapitali. Ka je kapital? Kapital je milijonski penez velikih fabrik, bank, firm, šteri preplete celi svet i nega zakona proti njemi. Te penez nam dela vu fabrikaj obleko i obūvalo, sol i cukar pač vse i živež i opravo. Banke beréjo do 30 procentov interesa, fabrikantje majo dobičke kakše ščeje, ar nega zakona, šteri bi siromaka človeka brano proti njim. Zato žele kmečka zveza, da se na življenske potrebčine kak na sol, olje, cukar itd. ne na vrže dača, nego naj se navrže na fine rokavice, svilne spodnje lače, nogavice, i vso nepotrebno gospocko opravo i pūhištvo. Nas malih ljudi je do 12 milijonov v državi, mi moremo plačati ne samo od zemlje i od svojega dela, trūda dačo, moremo jo ešče od svojega jela i pila, obleke, obūvale moremo jo tak drago plačati, kak nam drugi zračunajo, zakona nej proti njuvoj manipulaciji, če pa mammo kaj k odaji, pa mi ne določimo cene, nego določijo nam jo páli drugi. Proti tem krivicam je vrasstvo vu drugoj škrinjici. Se vržite svoje kruglice.

Sokolom, šteri so po svojem deli zagriženi sovražniki vere, je Benko-Kúhar-Hartnerova vlada milijonske podpore delila. Ravnato je delala pri „Orjuni“, štero društvo je imanje i življenje državljanov v nevarnost spravljalo. Mi pa pravimo, naj se rajši da podpora malomi človeki, če ga beteg, starost, nesreča doleti, če ga pohodi toča, kuga itd. Sirota naj ne ho-di od hiže do hiže, da se preživlja, država naj postavi gor za nje sirotišnice. Druga kišta de delila to pomoč, vržite kruglice vu njo.

Gospoda, štera ljubi maloga človeka, naj vrže v drugo kišto svojo kruglico. Stranka, štere fundament je krščanska pravica, ne more nikomi krivice delati, inteligenci tudi ne. Za pravično plačo uradnikov se niedna druga stranka ne teliko pobrigala kak kmečka zveza. Ka to pomeni g. uradniki? I za naše domače vučitelstvo što drugi se je bole brigao kak te stranke poslanec? Odgovor na vso to prizadevanje dajte pri drugoj kišti z kruglicami.

Veleposestniška zemlja more hraniti sirote, ka falej pride do krūha, mora gordržati cerkve mesto farnikov, ar so te siromaškejši od veleposestnika, more betežnike preskrbeti z mlekom po bližnjih špitalaj i z drugimi, štere so potrebne za male ljudi, ostala zemlja se pa ne sme bankam dati, da bi jo te kmetom odavale, naj jo sme kupiti i z arende dobiti samo mali človek, ki z svoje zemlje i svojega služza ne more živeti. Prvi, ki so zemljo delili ešče pred agrarnov reformov, so bili kat. pūšpecje. Ki v drugo kišto vrže svojo kruglico, pomaga sebi i svojemi bližnjemi za ležejši krūh i se potrudi, da vnoga gospoda, štera gorpotrošijo haske veleposestva po agr. reformi se zrečijo i nadomestijo tudi v prvov vrsti z domačini.

Vsaka vera i vsaka cerkev naj vživa svojo versko slobodčino. „Reč boža“ se ne more i ne da zvezati. Cerkev ne je dekla, nego pomočnica države. Kmečka zveza se je do zadnje kaple krvi borila za slobodčino vere i cerkve, gda so njima druge stranke verige kovale. Ljubiš svojo vero? Če tak, te vrži v drugo kišto svojo kruglo, ar samo odtoc de se ti ta branila.

Maš peneze v kasi? Si dao kaj na vojno posojilo? So ti vzeli 20%? Če tak, te kruglo pūsti v drugo kišto, ar ta stranka ma v programu, naj ti država pomaga, ka dobiš z kas nazaj teliko penez, keliko si notri vložo, ka dobiš nazaj teliko vojnoga posojila, kak si ga notri plačao i ka se ti v prvov vrsti plača nazaj odvzetih 20%, ar je naš kraj siromaški.

Tri leta te terši carina i velike dače, mali človek. Zato ka je Kmečka zveza nej bila na vladi. Tvoja stranka se je borila za tvoje pravice proti vladi. Na vladi ali kormanu so bile Benkova, Kúharva i Hartnerova stranka. Tem maš zahvaliti svoje terhe, ar njim je Radič pomagao trgati tvoje pravice. Ležej je sigurno vilo zidati, brez borbe se bogatiti, kak pa se boriti za pravice i poleg toga vu siromaštvi oštati. Zato če ščeš zmenjanje i odpravljenje krivičnih dač i carin dosegnoti, glasaj za poslance, ki so ti v siromaštvi branili pravice, vrži kruglico v drugo kišto.

Delavci, veseli ste, ka brez carine vozite zrnje zasluženo domo. Zahvalite se pri drugoj kišti za to dobroto vašoj stranki. Pa ta ešče več žele. Žele, naj i oni delavci, ki v Austriji i indri za obleko, obūteo itd. delajo, smejo i té reči brez carine domo spraviti. Pa tudi na Vogrsko naj se odprejo meje i celo Prekmurje naj sme i v Austrijo i na Madjarsko z olejšavov prestopiti brez stroškov, legitimacije naj njim oblast brezplačno da za to. Pri drugoj kišti de se ta olejšava vōmerila, sem vrži svojo kruglico.

Si invalid? Ešče ednok se moreš preiskati i nesmeš menje penzije dobiti, kak jo v Srbiji dobijo. Sirota si i spunjavao si svojo dužnost kak brat Srb, ide ti zato ednaka pravica. Pa ide ti tudi kak Srbi brati sedem betev duhana brezplačno. Dobiš to vse pri drugoj škrinjici, vrži samo v njo svojo kruglico.

Domači za domače. Domače vučitele, uradn'ke nazaj v službe, ki so prek meje po krivici stīrani, naj se nazaj pozovejo, naši penzionisti, posebno notariušje i poštarje naj se več ne zapostavljajo i z gladom ne hranijo, pri zmenjavanji penez odvzete 3 korone naj se nazaj dajo, naše ceste naj se popravijo, potrebna železnica od Lendave do Čankove Sv. Jürja zozida, pošta v Törnišči, Bogojini i vseh vékših mestaj gorpostavi, ka dobijo vsaki den po železnici prišle poštnne pošiljatve, telefon v vseh vékših mestaj, Mūra naj se reguléra, belí penez naj se notri zmení, vučitele verskih šol naj nam plača država, verske šole naj nam nedoteknjene ostanejo, katekizmuš ž njih se ne sme zirati i vse naše šole naj ostanejo slovenske, za Madjare madjarske, za Nemce nemške, samo naš slovenski jezik naj se vči v teh zadnjih. Ki ljubi svoj kraj i svoje domače ljudstvo, naj vrže v drugo kišto svojo kruglico, samo ta kišta ma srce za domači dom.

Žalostno novico smo zvedili. Vlada Benkove-Kúharve i Hartnerove stranke je dovolila, ka nesamo, ka se tisti les sme vōvoziti, šteri je že posekani, nego ka se ešče celi log bo dolzosekao i vōvozio. Proti toj krivici je samo eden odgovor. Nišče, ki ljubi svoj kraj i siroto, ki nema drv, naj ne da svoje krugle ni v Benkovo ni v Kúharvo ni v Hartnerovo stranko, štere so to krivico napravile, niti v Radičovo, ki je mučao k toj krivici. Jedino naša stranka je zdignola glas, ka so se dve leti drva ne smela vōzvažati i jedino ta brani odkritosrčno vaše pravice. Vsaka občina, štera trpi na pomenjkanji drv, naj napiše oster protest proti toj krivici i naj pošlje té protest do vūzma na uredništvo Novin v Črensovce. To obrvim, obrdrūim pa, vsaka občina, naj ma sveti čūt zahvalnosti, i vrže vse svoje kruglice v drugo škrinjico, ar samo ta stranka se je borila za vašo drva.

Katoličanci! Naš višejni pastér v 9. svojoj okrožnici eto zapovedava: „Dūhovniki, naj opominajo svoje vernike, ka se pri glasanji ne dajo premočiti, nego splošno blaženost majo pred očmi.“ Ki zato svoj hasek ma samo pred očmi ne pa celoga ljudstva, cele Materecerkvi, de teško davao ednok od toga račun. Nadale etak pišejo milostiven pūšpek: „Dūhovnik, ki se ne pobriga, da bi se občine ravnanje v najbolše roke položilo, je nemaren hižni oča, ki zadeve svojega srca ne nosi na svojem srci.“

I te najbolše roke so po rečaj mil. pūšpeka roke tistoga, ki je po-božen i ljubi svoj dom. Če bi vam zato Klekl Jožef ali što koli té tanač dao, naj ne vržete na krščansko stranko, to je v drugo kišto svoje kruglice, ne bogajte ga, nego vržite jo v drugo kišto, ar ta je kišta vervajočih, pobožnih i domoljúbnih možov.

Evangelíčanci! Verjete Kristuša? Verjete ga i ar ga verjete, se ga morete túdi držati. Ki na proti Kristušove stranke da votum, zbrsa svojo krščansko vero i je samo po imeni krščenik. Ne dajte se zapelati. [Samo kmečka zveza je branila pravice vsake vere, ove stranke, štere se vam ponújajo, so proti njej glasale, zato samo kmečka zveza zasluži vaše kruglice, štere kišta je druga.

Ka so pitali Nemci Austrijski? Na jakó slabih nogaj je stala Austrijska republika. Vsaki den se je čakalo, ka jo valovje dugov požrejo. I nači se je zgodilo. Dobila je lepa posojila i druge ugodnosti od edne i druge države túdi od naše i stan države se den za dnevom na boljše obrača. I kaj je rešilo Austrijo? To, ka so nej pitali, zakaj se meša pop i ne mesar, oštarjaš, kupinar, mlinar i knjigotržec v politiko? Neso to pitali, zakaj se meša pop v politiko, nego zvolili so si za prvo glavo države popa, kat. dūhovnika, dr. Seipeln, ki je meo srce i pamet za svoje ljudstvo. To pitanje, zakaj se meša pop v politiko je Pilatušovo pitanje, ki je túdi pitao Kristuša: „Ka je pravica“ i ne počakao na pitanje odgovora. Komi smrdi pravica, tisti spitava samo: Zakaj se meša pop v politiko. Pa ne pozabimo, ka se pop mora v politiko mešati, to je Kristušova zapoved, ka mora braniti njegovo vero. To je dūhovnikova sveta dužnost. Gda je francoska republika zakon glasala, ka se dūhovniki več ne smejo pokoriti Kristušovimi namestniki rimskomi papi, je več kak štirijezero dūhovnikov odgovorilo: raj smrt pretrpeti kak zakon sprejeti i med 150 pūšpekov sò túdi samo štirje bili omahlivci. Pa zakaj so se tej dūhovniki mešali v politiko i ne bogali svecko oblast? Zato, ar njim je to Kristuš zapovedao, ar so dužni bole Boga bogati, kak ljudi. Od Pilatuša, Judaša, Herodeša čujete, jeli predge. Zakaj? Naj vi ne postanete nindri pri volitvaj túdi nej ni Herodeše, ni Judaše, ni Pilatuše. Bogajte svoje pastere i pokažite pri drugoj kišti, ka ste ne samo po imeni, nego túdi v djani krščeniki

Ne pozabite túdi to, ka je Kristuš ne samo predgao i grehe odpūšćavao, nego lomo je túdi krūh, odpravlao je betege, zagovarjao je sirote pravdo, to je zvršavao je posle ministrov pravde, zdravje i socialne politike. Siromaški Jezuš, čúda ka ti ne pravijo, zakaj si nahrano lačne i zagovarjao krivico trpeče? Naj se dūhovniška dužnost ne zanemari, dūhovnik ne samo ka sme, nego je ešće dužen se spūšćati v politiko i ne samo da brani vero, nego túdi zemelske nevole olejša svojim vernikom. Ve pa ljubezen do bližnjega to zapovedava. Ne pozabimo túdi, ka dūhovnik samo z dovoljenjom višesnje cerkvene oblasti sme gorstopiti. Če ti rad maš svojo višesnjo cerkveno oblast, če ti pošćuješ dūhovnike, **đaj kruglico v drugo kišto.**

Kaj je naša stranka v kratkih treh letah dosegla?

1) Proti vsakim krivicam je glasala. Glasala je proti srbskoj nadvladi, proti neednakosti dače. V Srbije i Crnoj Gori neimre samo 87 K 60 f. vednae dače pride na edno perso; v Sloveniji pa 211 K 20 f. Glasala je proti mobilizaciji i 800 miljonskomi potroši za vojsko, proti krivičnomi amerikanskomi posojili. Proti velikim novim dačam, posebno, da se dača od grúnta za 100% (percentov) ne podignola, proti povišanji ministrske i poslaniške plače. Proti vojaškomi zakoni, štiri krivičen i proti vsem bremenom maloga človeka, kak velkoj carini, trošarini, taksam itd. 2) Občinam Hotiza i Koč je sprosila 230 jezero dinarov podpore za búrovanje Múre i telefon v Črensovc, G. Petrovce itd. — 3) Most i železnico i delo samo domačih ljudi pri železnici. — 4) Delavcom uvažanje zasluženo-noga zrnja brez carine i povrnitev polovice ze plaćane carine. — 5) 10 km. pas je razširila do M. Sobote i sprosila ešće enkratno štemplanje penez. 6) Izvoz drv je dve leti stavila i se ešće dnesden potegúje edino ona, da reši našim ljudem drva. — 7) Odpravila je monopol kúpivanje i klanja živine i svinj. — 8) Poskrbela je brezplaćno žganje túdi na ljudskih kotlah. 9) Ruse je odpravila od meje, da dobiyo domači finansi slúžbe. — 10) Potegúvala se, da se vojska zniža i se je za 40 jezero mož (ednoga vojaka vzdržanje košta 25 Din. na den). — 11) Zadrugam je sprosila olajšave, kak je srbske zadruge majo. — 12) Podporo jo sprosila sirotam i od kúge pa toče prizadetim. — 13) Vojnoga ministra je pred sod postavila zavolo pozivanja k vojski v zimskom vremeni, kda je više 300 vojakov vmrlo i više 5 jezero obetežalo. — 14) Leta 1898. rojene vojake je domo spravila. — 15) Sirotam je sprosila, ka od 10 jezero K vrednosti ne plaćajo dohodnine. — 16) Izvoz lehkkih konjov je dosegla i krivično arendo za senožati je našim ljudem nazaj spravila. — 17) Vsem je bila vse i nikoga ne odpústila praznih rok, ki je iskao pri njoj pravico. Odgovori ministrov svedoćijo, kelko je stranka učinila za naše ljudstvo.

Je-li ne zasluži zato, da vržete v drugo kišto svojo kruglico?

Se li naša stranka združila z boljševiki? Naša stranka je krščanska stranka i z boljševiki nema nikaj zaopraviti. Či so boljševiki túdi tistim zakonom proti glasali kak naša stranka, pomeni, ka so strašne krivice mogle v njih biti, ar so se ešće boljševiška srca zgrozila nad njimi. Pa mi, ar smo krščanska stranka, pravico vsakoga moramo zagovoriti, ešće boljševikovo, kda se njim krivica dela. Mi ne odobravamo krivic i grehov boljševikov, nego pravico vsakoga túdi njihovo proti vsakomi zagovarjamo. Za to velkodúšnost zaslužimo, da v drugo kišto vržete svoje kruglice.

Ka vam nosijo? Vino, peneze, pećenko, klobase i na metercenté težke obljúbe. To vam nosijo stranke sovražne vašemi stani i vašoj veri. Ka vam pa „Kmečka zveza“ nosi? — Istinsko pomoć i pravico. Ki vam nosi dare, vas podkúpúje, nemre meti prav. On si te peneze mora nekdi nazaj spraviti. Dare smete toti vzeti, a pravice, štero vam naša stranka nosi ne smete iz pred oči spústiti, zato pa vržite vsi v drugo kišto svojo kruglico.

Za vse de težko ednok račun davati, a naj težje bo zato, či što Kristuša vrže iz šole, či što njegovo vero da blatiti, či što njegovoj Materi cerkvi jemlé slobošćino, či što svojemi bližnjemi nesrečo naklada na rame. I vse te grehe so učinole Benkova—Kúharova—i Hartnerova stranka. Či se štete strašne odgovornosti rešiti, vržite svojo kruglico v drugo kišto, šteta stranka jedino zagovarja Kristušovo vero i Matere cerkvi pravice.

Lekaj nešćete iti volit? Lekaj gućite, ne bóm šou ne na ednoga pa ne na drugoga? Znete ka te nespameten guć pomeni? Te guć pomeni: Naj gori vrednost mojega bližnjega, naj nesé ta povoden njegovo seno, naj raztrga zverina njegovo deco, jaz je ne bom šou branit! Tak ne boš šou ti branit? Pa ne poznaš Kristušovih reči: „S kakšov merov vi merite s takšov bo se vam nazaj merilo.“ Ali more biti ne veš, ka kruglice zakone sklenjavlejo? Ne veš, ka kem menje kruglic dobi krščanska stranka, tem vekšo moć majo proti krščanske, štere do vužigale pravice maloga človeka, vtaplale vero svojega bližnjega i trgala Kristuša iz srca njegove i tvoje dece. Či ljubiš Boga i bližnjega, moraš iti volit i ar si dužen ljúbiti Boga i bližnjega, si dužen iti volit krščansko stranko; to je kruglico moraš vrćiti v drugo kišto!

Što je ravnao orsag zadnje tri leta? Benkova—Kúharova i Hartnerova stranka z nešternimi Tórki vred, niti edno minuto pa ne naša stranka bila na vladi. Vse krivice, štere so se v teh treh letah godile, idejo samo i jedino Benkovo—Kúharovo—Hartnerovo stranki na rovaš z Radićom vred, ki je mirno gledao i niti s prstom ne geno, da bi se te krivice odpravile. Krivice teh strank je tak nemogoće popisati, a na kraci je itak tú omenimo. Benkova—Kúharova i Hartnerova stranka so v teh treh letah to-le delale: 1) Zglasúvale so vidovdansko ustavo, šteta vsebúje — centralizem, toje da naj požre vse Belgrad, da se naj tam gospodari z našimi penezami, da naši kraji nazadújejo kulturno, gospodarsko vmirajo; naj pa se da vse Srbiji, de se ona vzdigne nad nas. Država bi se naj imenúvala Srbija, jezik naj bo srbski, pisava srbska, vera srbsko pravoslavna. Slovenci i Horvati naj preminemo iz zemlje, naj nede Jugoslavije, nego mi se naj vtopimo v velkom srbskom morji. Naš uradnik, vućiteo, vojak naj bo igraća dnes tú vútro tam, eli pa nazadnje na cesti. Z ednov rećov: Belgrad naj igra mi pa moramo tak plesati. — 2) Zglasale so zakon, po šterom naj ma pravico vsak žandar paziti v cerkvi dūhovnika, kak on mešúje, predga eli sploh opravla svoje dužnosti. Šćejo túdi doseći, da se vsakše pismo poslano na rimskoga oćo papo, bodisi si, da se v tom prosi odevza grehov, bodisi štete štete druge cerkvene zadeve, mora najprle poslati pred ministra. Samo z njegovim dovoljenjom mi smemo biti v zvezi s Kristušovim namestnikom. To je najvećka kršćitev slobošćine vere. — 3) Dače štirikrat povećšale. — 4) Zglasale so, da so se povišale ministrske i poslaniške plače. Podrašao se je monopol, trošarina (sol, tobak, špice); povećšala se je túdi taksa. — 5) Zglasali so dačo na kolesline, zato pa mora sirota doktora dragše plaćati. — 6) Či se prekda imanje, je prle trbela plaćati 4%, zđaj 6%. — 7) Carina vsigdar bila naravna na škodo vas. Velki mlinarje so lahko brez carine notrizovali pšenico, da naša ne mogla cene dobiti, či smo pa vó šteli pelati pa je bila draga carina. Mela je pa itak visiko ceno mela. — 8) Klali so samo bogataši, da so si leži cene delali i po svojoj voli prevažali. — 9) Na vse moći so delali proti autonomiji, šteta bi edino nam pomagala, a oslabila njihovo moć. — 10) Davale so peneze iz državne kase raznim svojim razbijastim društvam (Sokol, Orjuna), šteta so nje podpirala na tvoj račun, davkoplaćúvalec. — 11) Miljone so vrgle na ruske Wranglovce. — 12) Pri tom so pa zapirale naše šole; našoj edinoj univerzi so ne dali niti filera podpore. — 13) Ne je bilo „pare“ túdi za naše bolnišnice, štete bi se mele zapreti, in poslancom naše stranke se je posrećilo to preprećiti. — 14) Zglasali se dolarsko posojilo, šteta vnići naše gospodarstvo. — 15) Držale so moćno vojsko, vojakom pa ne dale ne hrane, ne obleke. — 16) za nos so vodile s plaćov uradnike i ravnatak invalide. — 17. Tem se moramo zahvaliti, da so nam 4 krone zamenjali za en dinar i tak nam vkrali naše tri krone. 19) Potegnole so 20% pri štemplanji penez; vzele jezero dinarske bankovce, šterim već glasa nega. — 19) Za kraljevski dvor so zglasali 24 mil. dinarov letne plače, ne da bi Kralj. Velićastvo to želelo. — 20) Vsem krivicam pa ne konca i kraja, štete so delale, to vam najlepše svedoći, ka je zgúbo vrednost naš penez, ka je narastla strašna dragoća. Ki pravićno srce nosi v sebi, kda vidi delo Benko—Hartner—Kúharove stranke i delo „Kmečke Zveze“, brez pomisleka mora vrćiti svojo kruglico v drugo kišto.

Što de pomagao tistim, ki na zapeljivca Radića vrže kruglice? Nišće. Zakaj? Zato, ka so se Radićovi poslanci prinasi izjavili, ka páli nedo šil v Belgrad. To je, páli do samo doma trgovino naprej tirali, se bogatili, volilce do pa žandarje gda k vojakom gda pred sod gonili za volo protidržavnih hujskarij. Radić de kuno páli Srbe pred ljudstvom i jemao peneze, če trbe ešće srbske, pobrigao za trpéće ljudstvo se pa ne bo, ar ne de ga šou zagovarjat v Belgrad. Njemí je već lastno bogastvo kak nevolja naroda. Keliko srećnejši so volilci kmečke zveze. Ta stranka je najmoćnejša v celom Slovenskom orsagi i njihovi volilci do meli páli (pa ešće bole), kak so meli, vso pomoć i zagovor v parlamenti, pred ministri i v vsakoj nevoli. Ki ma razum, ki ljubi seće i svojega bližnjega, se ogne tiste kište, šteta punt, nevolu trosi okoli, ne pa pomoć i se stavi samo pri drugoj kišti, v to vrže kruglico, to je škrinje maloga človeka. Ki ne vrže v 2. kišto kruglico, oda svoj prosti rod.

Vsi pošteni, neodani, stalni, verni naši mali ljudje, vúpamo se, ka 18. marca se vsi najdemo z našimi kruglicami v drugoj kišti.

! Živela vaša !
„Kmečka Zveza.“ !

Radić je ob priliki pokapanja Moćilara Radićove stranke pristaša tak grdo napadno vero, da je eden najuglednejših njegovih članov — dr. Rittig, vćasi iztopo iz Radićove stranke i v „Katoliškom listi“ pokazao Radića v pravoj podobi i njegovo politiko. Radić se je izgovarjao, da je bio te pijan. (Ka misliš v treznosti, v pijanosti gućiš!).

Ne odaj svoje dūše, ar je ona nemrtelna. Davao boš račun, či odaš svoj najdragši kinć — vero i svobodo!

Radič tudi po teh volitvah neide v parlament. Ka hasni ljudstvi takši poslanec, šteri se bojuje doma za svoje pravice, ta na fronto, v parlament pa ne vüpa iti v boj za ljudske pravice.

Glasi.

Slovenska Krajina.

„Slovenska Krajina“ samo tak ostane naš kraj, če nete glasali na stranke, štere so tri leta zglasale i pomagale zglasati srbski centralizem, srbsko nadvlado nad nami. Gda povdarjamo, ka srbski narod ljubimo, glasno povemo, ka srbske politične nadvlade nikdar ne pripoznamo. Naj neodvisna bo v Jugoslaviji Slovenija. Srbsko nadvlado so zglasale Benkova, Kūharva i Hartnerova stranke — te so bile na vladi — s pomočjov Radičove stranke, šteri si je te vilo zidao, gda se je pokopala samostojnost Horvacke i Slovenije pa vse pravice horvackoga i slovenskoga naroda. V drugoj kišti je naša samostojnost.

Srbi, Hrvati, Slovenci smo bratje. Zato Slovenci neščemo biti hlapci Srbom — ne bomo šli na Pašič-Benkovo stranko. Neščemo pa tudi biti hlapci Hrvatom, zato ne volimo Radiča!

Lažljivci. Žižek Martin žilo sekač z Beltinca je glase toro, ka so g. Vadovič plebanoš pravili, naj vsi na radikalno stranko glasujejo. Čurič ostarjaša sin je pa celo pravo, ka so g. Sakovič z predganice razglasili, naj vsi na Hartnera glasajo. Oboje je grda laž i sramotenje teh dobrih duhovnikov. Ne dajte se zapelati! Oba g. duhovnika sta izjavila, da je to grda laž. Vsaki dober duhovnik je i niti inan ne more biti, kak je krščanska stranka, štera brani vero Kristašovo i pravice tistoga maloga človeka, šteri hodi k meši i k spovedi, šteri verje i moli Boga kak njemi njegova vera zapovedava. Takša stranka je pa v Sloveniji samo Kmečka zveza, štere kišta je druga. Sem vržite vsi kruglice.

Ki nede šo volit, dovoli, ka sovražnik pride do moči, ki pride do moči, ki potere vero Kristušovo, oropa duše najdragšega kinča, ljubezni do Boga, maloga človeka pa izpostavi krivičnim zakonom, šteri ga obteršijo z dačami oropljejo pa vseh pravic. Vsi volit i vsi v drugo kišto vržite kruglice.

Eli si premislo, ka je autonomija? Sloboščina tvoja. Znaš ka je centralizem? Robstvo tvoje. I to so ti zglasale Benko—Hartner—Kūharve stranke z pomočjov Radiča.

Veličasten shod so meli naš poslanec med čistimi Madjari v Motvarjavci. Cela občina povečini kalvinska jih je navdušena sprejela, se izjavila, ka popolnoma soglašja z programom ljudske stranke. Na konci govora se je razlejal trikratni: „Ejlen“ kak grmlanica i do skuz genjeni Mrtvarjavčarje so se izjavili „az oreg katolikus papra szavazunk.“ (Na staroga katoličanskoga duhovnika damo svoj glas). — Isti den je bio ravnotak veličasten shod v Kobilji. Dobri Kobilančarje so ednoglasno i navdušeno se izjavili za Kmečko zvezo,

Fabijola

ali

Cerkev v katákombaj.

I. Mir.

Krščanska hiša.

Vse njegove reči so mele dobro jedro i je vse dobro premislo prle kak je gučao; na kratki: v vsem i vsikdar se je kazao poštenoga, časti vrednoga moža, koražnoga vojaka, pa je itak ne bio nikaj gizdav.

Vse inačiši je bio drugi gost Fulvij, šteroga bi Fabijola tak rada vidila. Bio je mladi i skoro ženskoga obraza; na obleki se njemi pozna, da ga je koštalo dosta trüda, časa i dela, da se je spravo po najnovjšoj šegi. Zlat i dragoceno kamenje njemi je krasilo obleko i vse prste na rokaj. Gučao je malo tujinsko, i njegov guč je bio ravno tak kak obleka, preveč gizdav. Ešče ne dugö, da je prišeo v Rim i že so ga radi meli i spoštüvali tudi v gospöskij družbaj, nekelko zato, ar so ga večkrat vidili v casarskoj palači, nekelko pa zavoljo njegovoga sladkoga guča. Z njim je prišeo v Rim stari služabnik, šteri se je jako priljazno obnašao proti njemi; nišče je zato ne mogeo zvedeti, ali je njegov rob, ali služabnik ali prijateo. Njeva sta si gučalo vsikdar v nekšem tujinskom jeziki. Zeo si je v ärendo hišo i si je preskrbo krasno pohišstvo i celo čredo robov; v vsem gospodarstvu je kazao bolje zapravljivost kak pa preöbilost.

niedne duše nej bilo, štera bi vüpala drugo stranko priporočati. Z skuznimi očmi so poslúšali borbe naše stranke za pravice maloga človeka i obsipali g. poslanca z vsemi znamenji ljubezni. V Kobilji de puna samo naša, ta druga kišta, se vržejo vsi poštenjaki svoje kruglice, ki se ne dajo podkupiti.

Što je klerikalec? Tisti, ki hodi v cerkev, što živi po krščaskom navuki. Hartner pravi, da on ne klerikalec, tak je njemi vera — deveta briga. Kūhar jo pa celo sramoti z Radičom vred, Benkova stranka pa širi srbsko vero.

Shode so držali naši po Gornjem i Dolnjem Prekmurju zadnje dni na vse kraje. Shodi so dobro uspeji. Tak posebno v Nedelici, v Brezovici, Maloj Polani, Beltincih, Gančani, Lipovcih, Bratoncih, v občinah kre Möre, v lendavskoj i dobrovniškoj fari so držali naš g. poslanec shode. Ravnotak v Gornjem Kraji g. Šiftar. Zmaga ščista gotovo naša v obema okrajoma, veseli se dobro ljudstvo!

Benkova stranka šče, ka bi Srbi postali, — Hartnerova i Kūharva ka bi Srbi meli nadvlado nad nami, Radičova ka bi krv prelevali mi, ne pa on za njegovo i našo krščansko republiko. — Vsi iščejo sebé, samo kmečka zveza tebé mali človek. Njena kišta je druga, ne pozabi to mali človek.

Poziv. Ker se je na dne 10. marca sklicani ustanovni zbor Dolnjelendavske gostilničarske zadruge zavoljo slabe udeležbe ni mogel vršiti, se preloži na 20. marca. Gostilničarje se vabijo, da se seje udeležijo v čim večjem številu, ker v nasprotnem slučaju bo glavarstvo uradno postopalo.

Meghivó. Mütán márc. 10-ére összehívott Dolnjelendavai vendéglós ipartestület alakuló közgyűlése részvéttelenség miatt nem volt meg-tartható, márc. 20-ára lett elhalasztva. A t. kartársak ezután hívatnak meg. Felkértnék a t. kartársak, hogy a gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg, mert ellenesetben a hatóság hivatalból fog eljárni. — Előkérszítő bizottság.

Znaš, što je zglasao centralizem? Znaš, što je kriv, da je narasla dragoča, da so se povekšali davki, da požre vse Belgrad, da se tam povlejo palače, naše kuče se pa poderajo? To so napravile tri stranke: Demokrat-ska-Kūharova, Velesrbska, radikalna-Benkova i samostojna-Hartnerova z pomočjov Radičove, ki si je vilo zido, gda so one tržile tvojo sloboščino.

Hartnerov shod pri Sv. Jürji. Tudi Hartner nas je obiskao neštarni den prem. tjeđna. Šteo je razviti svoj samostojni program, ali poslúšalcev je ne meo, ka jih je bilo, so bili pristaši „kmečke zveze.“ G. Hartner se je jako čüdivao, da njegov govor nikoga ne vleče i potem je še pitao: Ali ne poznate me? — Jako dobro — njemi odgovorijo, zato pa neščemo meti Vas za poslanca. Či pa bodete gda poslanec, spravite nam to, da bodo naši „trigriši“ i „sultani“ meli že enkrat mir v Prekmurji. Drugo na vas ne zavüpamo.

V Rimu so včasi pözabili nato, da je tujinec, cenili so ga samo po bogastvi i njegovlj lepji rečej. Što bi ga pa bolje pazo, bi zapazo, kak štüli njegovo tmično i nemirno oko po vseh obrazij, kak njegovo vühu poslúša na vsakšo reč. Vido bi, kak včasi gori njegovo oko i kak nagrba temno čelo, gda ga nišče ne vidi. Gotovo leži pod tak priljaznov i gladkov zvünanjostjov lisičja jalnost.

Gostje so bili že pri stoli. Fabijola i Agneška sta sedeli vküp, moški so pa po rimskoj navadi ležali okoli stola na visikij mehki klopej. Mladiva dva gosta sta šedela eden proti drugomi obrnjeniva, starejšiva dva sta pa bila vsaki na ednoj strani gospodarja.

Gda so se že malo najeli, so se začnoli pogovarjati.

„Ka pa je kaj novoga po kopališčij?“ pita Kalpurnij. „Jaz nemam časa, da bi hodo okoli pitat po takšij stvaraj.“

„Jako važne stvari se čüjejo“, se oglasi Prokul; pravijo, da je resan prišeo od blaženoga Dioklecijana povelje, da morajo biti njegova kopališča v trej letij gotova.“

„To je ne mogoče“, pravi Fabij; „ne je dugo od toga, da sem šo mimo zidanja i sem vido, da so preminoče leto jako malo napravili. Dela je ešče nezmerno dosta. Gde so na priliko stebri, štere trebe iz živoga mramora napraviti?“

„Istina je to, pa jaz znam za gotovo“, odgovori Fulvij, „da so že na vse strani razposlali zapovedi, naj pripeljajo sem vse zgrabljence na Španskom v Sardíniji i celo pri Čar-

Sv. Jürij. Preminočo nedeljo je bio pri nas voljni shod S. L. S. Udeležili so se ga skoro vsi volilci naše županije. Na shodi je govorio g. Šiftar, Švikaršič i Varga kaplan. Zborovalci so soglasno izrekli zaupnico stranki in zahvalo Jugoslovanskomi klubü. Ljudstvo je vse za našo stranko.

Najmočnejša stranka v Sloveniji je: Ljudska stranka. Ona je za male ljudi, za autonomijo, zato se vse, ka ma zdravo i pošteno srce, združü v njenih vrstah.

Volitve. — Kama šte pride človek zdaj, vsešeron se guči samo od volitev. Ka pa so volitve? Inda so ne volili poslancov. Ešče ne dugo je to bilo, da je krao lepo zbrao nekaj ljudi okoli sebe i je z njimi lepo dao napisati i razglasiti zakone, postave, kak je on šteo. Lüstvo je moglo lepo bogati, se zakonom pokoriti, či ne, je prišeo žandar i jaj je bilo, mogoče so sirmaka človeka celo obesili ali do smrti i temnico djali. Hja slabo je bilo te na sveti! Krali i casarje so pravili, da so oni sami države, ka oni ščejo, tisto more biti i nišče je ne smeo nikaj praviti. Lüstvo je moglo tito biti. Po celom sveti v bouši državaj i tak tudi pri nas, je dnesden navada, da vsakše tretje ali štrto ali peto, mogoče tudi vsako šesto leto lüstvo zbere iz svoje srede najbouše i najbole poštene ljudi i je pošle v veliko mesto svoje države, gde vsi tej zbrani poslanci delajo zakone, postave. Tu sklenejo, kelko vojakov naj ma država, kama naj idejo vojaki služiti, kak se naj vči v školaj. Vsi poslanci vküp nam zato ravnao celo naše gospodarsko i sploj vse naše življenje. Od tej poslancov je odvisno, či je drago vse, ali falo; či so naši penezi dosta vredni ali ne. — Zdaj so ljudje ne vsi vednaki. Edni so bogati, drugi sirmacije; edni kmetje, drugi delavci obrtniki, tretji trgovci, uradniki itd. Kmet šče, da bi silje i živino drago odao, obleko pa fal küpo. Mešter bi tudi rad drago delao, uradnik dosta služo i fal krüj i obleko dobo. Zato vidi včasi vsak pameten človek, da to nede tak. Vsakši more nekaj püstiti. Zato so slabe vse tiste stranke, štere majo ali samo kmete, ali samo obrtnike, ali samo trgovce i uradnike. Tista stranka je dobra, v šteroj so vsi stani: kmet, delavec, trgovec, obrtnik, uradnik itd. — Tak na priliko so v Benkovej stranki samo bankirji-milionarji i neštarni uradniki. V Kūharovej demokratskoj stranki nega kmetov, niti delavcov, niti trgovcov. — V Hartnerovej stranki so samo mesarje, žganjarje i krčmarje. Tudi v toj nega več kmetov, delavcov pa niti ednoga ne. Na slovenskom je samo edna stranka, v šteroj so vsi stani i to je Slovenska Lüdskaja Stranka (SLS) ali Kmečka Zveza (ar je na Slovenskom največ kmetov i zato tudi v toj stranki ji je največ). — Je pa ešče drugi razloček med strankami. So stranke, štere so popolnoma brezvörne. I takše so pri nas vse, samo Slovenska Lüdskaja Stranka je krščanska. Zdaj si pa lejko mislite, kak ravnao te stranke z nami. Kūharova demokratska skrbi samo za milionare, Hartnerova za mesare. — Benkova radikalna skrbi samo za Srbe, Radičova pa samo za Hrvate i fiškališe. Zato vidite, Prekmurci, da je pri nas samo Kmečka zveza ta prava, pravična, poštena i krščanska. **Zato 18. marca bodo püstili vsi Prekmurci kruglice v drugo škrinjico — na krščansko stranko.**

nom morji, šteri so obsojeni v rüde, li či so ne tam preveč potrebni. Vsi tej bodo delali pri zidanji. Samo da ešče priženejo k deli nekaj jezer krščenikov, i včasi bo vse gotovo!“

„Zakaj bi pa krščeniki bili boljši, kak drugi robi“ pita radovedno Fabijola.

„Zakaj“, pravi sladko se smeječ Fulvij, „toga resan skoro ne bi znal povedeti pa itak je tak. Či bi med 50 zgrabljenci bio samo eden krščenik, se vadlam, da ga spoznam iz vsej.“

„Ne mogoče!“

„Navadni hüdodelci ne ljubijo dela, vsikdar njim trebe biča; či jij pazniki ne gledajo, včasi püstijo delo. Tudi so hüdobni ljudje, nori i kregači. Ali krščeniki se skoro veselijo žmetnoga dela, vsikdar so veseli, vsikdar bogajo. Večkrat sem vido mlade plemenite ljudi iz Azije, da so veselo delali najžmetnejša dela, čiprav je njüva roka prle nikdar ne poznala žmetnoga dela, i jim nikdar nikaj ne žütilo ram. Istina je, da vse to jij ne obrani proti paznikovomi biči i palici, i to je tudi dobro; vej je volja blaženij casarov, da je krščenikovo življenje kak najbridkejše. Itak se krščeniki pri vsem tom trpljenji nikdar ne pritožavajo.“

„Takše pravice pa jaz nemrem pohvaliti“, se oglasi Fabijola. „Ali itak kak čüdni ljudje so ti krščeniki. Rada bi znala, ka je to, da so tak potrpeči i neobčütljivi?“

Z zaničüvanim pogledom se obrne Prokul proti svojim sosedü: „Tu je Kalpurnij vam gotovo zna povedati to stvar; möđer je i zmöžen o vsakšoj najmenšoj stvari gučati dosta.“ Dale

NEDELA.

5. Postna (čarna). Evang. sv. Jan. 8. Židovje ščejo Jezusa kamenjati. Pa zakaj? Ar je pravico gučao. Povedo je, ka je on boži Sin. Pa dnesten se lejko nači godi z Jezusom? Povej samo tti pa tam, to Jezus-Bog zapovedava, če ne boš zato osramočen, preganjan, mogoče še na smrt iskan! Jezusa i njegove pravice, njegove duše sovraži i preganja svet, a premagati je nikdar ne more.

Trpljenje Gospodovo.

A vi zato ne smete misliti, da je ztem strahovito sramotenje v vsaj svojoj globočini vžajeto, štero je pri toj sramotnoj izdaji trpo! Ešče drugo ga je zadelo, štero je po mojem ešče bole boleče, neizmerno občutljivejše bilo, čeravno se na to menje misli. Ka za sramotenja je to bilo? To je bila, če se ne motim, sramota v štero je mogo biti postavljen zavolo lastnosti izdajalca. Ali je mogoče on ne bio vučenik njegove naj imenitnejše šole? Kakšega vnogo obetajočega gojenca so mogli zato v njem viditi. I po triletnom tak zvišenom šolanji je ne gratalo drugo ž njega kak grdi skopač i nesramni izdajalec.

Istina, ka so tisti nesrečniki, od šterih smo više gučali, na najnesramnejši način bili izdani i to od podložnikov, ali od robov ali od prijatelov; a nieden ne je bio izdani od vučenikov, tem menje od vučenikov jakostne šole, od ljubljenih zavupnih vučenikov. To sramotenje prestati je tak puno špota, ka se ne da povedati. Tti ne moremo nalehci čakati na tisto smilenje, štero bi dobo ovak izdani, posebno pri ljudstvu, štero dogodke vsikdar samo površno presoja. Kakoli strahovite hūdobjije nosi li v svojem srci šteri vučenik, z tov obteršijo navadno učitelja i guči se, ka je té ali nezmožen za včenjé, ali krivi njegov navuk, ali so sumljiva njegova načela; žalosten neuspeh ednoga jedinoga vučenika hitro spravi od dobroga imena celo šolo. Neizmerna spaka, štera je po nepričakivanom judašvom djanji i pravične zadela, je mogla, kak jaz sodim, Kristušov navuk najobčutljivejše slabiti. Sveti Hilarij misli, ka je ravno to bio tisti zrok, šteri je Kristuš prisilo na izjavo, ka je njegova žalost svojo skrajno višino dosegnola: „Moja duša je žalostna notri do smrti.“ (Mat. 26, 38.) zavolo judašove pobune i zavolo njegovoga izdajstva. Konči telko je stalno, da je Kristuš te, gda je od toga šče gučati, najglobše bio genjen: „V duši je bio genjen“ (Jan. 13, 21); šteo se je opravičiti, ar je z slovesnim povdarom naznalo, da je on ne kriv pri neozdravljivom spadaji hūdobjnoga. „Povdarjao je“ (po razlaganji lerinskoga sv. Vincenca) „povdarjao je, da je vse včino, naj na pravo pot spravi svojega vučenika“ (In Ps. 40. n. 70.) Ravnota spaka je bila tista, štera je bole kak vse drugo razvezala jezike na obsojlive guče proti Jezusi, ta spaka je razveselila njegove protivnike, je preplašila njegove zagovornike, je razgnala njegove vučenike, da če je eden njegov ljubljeni apoštol, ki je najbolje točno mogo poznati njegove čude, njegovo svetost, njegovo modrost, z svojim gospodom tak nepošteno ravnao, ka so njemi mogli te tisti prizadeti, ki so ga nej tak dobro poznali? ka so njemi mogli ti prizadeti? O ne silite me, moji poslušalci, da vam to vopovem. Ali če pa li ščete, da vam to ovadim, te mi dovolite, da si prle malo odpočinem; ovak bi vam ne bio mogoči strahovite reči slikati, šteri mam ešče odzajaj prle kak na Kalvarijo pridemo.

Povejte eli se nam je ta tri leta dobro godilo? Je-li ne?! Kukovec pa je pravo v parlamenti: „Slovinci ne zahtevamo nikaj, Slovenija je sita sloboščine i v njoj je za dovoljnost!“

Vucje.

Kda se sveti od beline snega cela okolica, kda zmrzne Mura i nas zima potisne v hiše, je slab čas. Živadi zmenjka živeža. Lakomen vuk pridirja iz svojega mesta v ves, pogleda v štalo, napadne živinče, ttiđi človek, da si samo vtiši lačen žalodec.

Takši glad je nastao ttiđi zdaj. Vukovje v človečkih podobah prihajajo k nam iz svojih brlogov i napadajo ljudi. Razlika je samo ta, da ovi vucje živino požrejo, tej pa človeki vzemejo sloboščino, ga majo v svojih škramplah, ga mantrajo i njemi pijejo krv. Tej vucje hodijo zdaj v ovčjih kožah. Zdaj, kda je zapihao viher volitev prihajajo pa k nam. Nam obilubljajo zlate gradé, da nas dobijo, a potom? — Z Bogom, ne vidimo se več!

Tej vucje pontijajo vino, krave, vse, vse. Od kod vzemejo to? Iz tvojih žepov, tlačeno ljudstvo. Kde neide z obljubami, z dari pa ttiđi pokažejo svoje zobe. Grozijo s puškov i z mečom, silijo, da ljudstvo mora nje voliti. Nastavljajo ttiđi zanke. Prirejajo lepe večerje, plese ešče v posti vse, vse, da te spelajo na led, da te dobijo pod sebe.

Ali mislite, da to ide iz njihovih žepov? Ne! Oni že znajo poskrbeti, da spravijo te milijone v svoj žep.

Kda pridejo vucje, zbežijo ovce k svojemj pasteri, naj je on obrani. Če je te močen se njemi posreči; celo ovce se osrečijo i pomagajo pregnati vuké.

Tak ttiđi ti, drago ljudstvo. Zbeži vküp! Vküp, k svojemj pastiri. Zjedini se v svojoj stranki, da ž njov pomagaš pregnati te vuke v beg. Vküp držati, moramo biti močni, postaviti se v bran. Boriti se moramo hrabro, junaško, te pride zmaga i vucje zbežijo osramočeni, lačni nazaj v svoje brloge. Tak naj bo 18. marca. **Ovce so pri drugoj kišti.**

Na našoj škrinjici je križ. To pomeni, da idemo v znamenji križa, za križ, pri šterom najdemo pravice.

Radič.

Naš urednik so prijali o Horvata prijatelja pismo, v šterom piše od Radiča. Te deo pisma se etak glasi:

„Čtšo sam, da i na Štajarskom i pri vas v Prekmurji kandidira naš Radič. Jaz ne vem ma li mnogo izgleda. Uverjen sam, da je slovenski narod itak bole veren, nego naši hrvatski kmetje. Neščem tajiti, da de meo Radič v Hrvatskoj ešče itak pristaše ali teh število se vsakši den menjša od zadnjih volitev. Dnes stojijo kre Radiča samo bogati kmetje i močnejši sloji, — oni šteri majo od Radičeve pasivne politike največše haske. Oni kmet pa, šteroga od težj politika toga režima, da nemre niti dihati od teže dače, tisti obsoja Radičovo politiko. Ka nam šče Radič? Ka šče vopče Radič? Celi njegov program je v tom, da zbere hrvatski zbor i napravi nekšo hrvatsko kraljevinu, v šteroj bi vladao on in njegovi potomci. Je-li ma od toga narod kakši hasek? Je-li mi ne vemo, da bi takši prevrat, kakšega Radič s svojov politikov išče, bio mogoč samo s prelivanjom krvi. Da bi Radič zaistino šteo narodi hasek i njemi pomagati, morao bi iti v parlament i tam nastopiti za narod! On je ne šo v parlament, ar pravi, da on ne priznavle te države; eli itak jo priznavle, ar njegovi pristaši ravnotak morajo plačati davke, kak i to demokratje i radikali ščejo. Znamo mi, da se Radiči neide zá narod, nego jedino za lasten žep. Znamo mi, kak si Radič zida lepo palačo, kak .postanuje vsikdar bogatejši, dokeč hrvatski narod plačuje i trpi. Od koj pa je Radič vsakši den bogatejši?

I zdaj pride ttiđi k vam? Je-li šče ttiđi pri vas najti novo dojno kravo za svojo familjo i prijatele? Je-li šče Slovenec, šteri bi iskao rešenje od beograjskih bogatašov, to dobiti od Radičevih bogatašov? Pravim vam: mi Horvati ščemo sami brez Radiča, obračunati z denešnjimi vladnimi strankami. — Vi Slovenci pa včinite vse, istotak, nema pri vas Radič nikaj za iskati! Kak je ne rešo cela štiri leta hrvatskoga naroda tak ttiđi ne reši vas — tem menje — ar ste Slovenci.

Naša škrinjica je druga! Vsa pravice ljubeči človek vrže kruglico v drugo škrinjico.

Obtožba.

Njegovo Veličanstvo krao Aleksander je ob priliki svojega bivanja v Sloveniji izjavo pokrajinskomi namestniki g. Hribari, da je Slovenija raj, samo premnogi pijanci jo kvarijo. Krao je poblasto g. Hribara, da to ttiđi lahko objavi.

Krao zna, ka je najbolše sredstvo, štero ljudi napravi nespametne, štero je napravi za igračo mogočnjakov — alkohol. Krao zna, da slovensko ljudstvo nema hujšega sovražnika kak je pijača.

Ministrstvo narodnoga zdravja z vsemi močmi dela na to, da pijančevanje zménša. Ttiđi indri vidimo nevarnost alkohola: v Ameriki je pijančevanje spolj prepovedano. Na Štajarskom so nekda ravno s pomočjov alkohola šteli vničiti Slovence i je tak ponemčiti.

Eli ka se godi dnes v našoj Slovenskoj Krajini? Vse gostilne so naklačene, vino se razlevle prek policijskih vör, po cestah kričijo pijanci, preklinjajo i delajo nečast našoj Krajini.

A što je kriv? Stranke, štere zapajajo.

Vsi, šteri ste prišli zdaj v našo krajino, ste zastavili milijone dače, da vtopite naš narod v alkoholi, ga podküpite, ga oroplete poštenja, značaja! Kda ste njemi pa vzeli to, ste vzeli ttiđi njegovo vero. Te ste nam pa vzeli najsvetejše, ka šče mam, naše družine, njihovo svetost, njihov mir — i te? — te ste nam dali smrtni vdarec, — bujli ste nas narodno!

Tebe narod, pitamo, eli ščeš, ka postaneš babilonsko ljudstvo, da se vtopiš v pijači i vlačugarstvu, da ttiđi tebe zadenejo reči: „Mene, tekel, fares!“

Tebe narod, pitamo, narod eli si igrača ali vlačuga, ka te küpi bogataš, te pa plüne na tebe? Tebe narod, pitamo, eli ttiđi ti odaš Kristuša za treseti srbnikov — ali ttiđi ti postaneš — Judaš?!

— V kraj od strank, štere zapajajo. Tam pravica biti nemre, kde se duša küpuje — Jedino Kmečka zveza ne podküpuje, ona glasi samo pravico, njena kišta je druga. Ki neste k odaji, sem vržite kruglica.

Vsakši liter vina, šteroga vam zdaj plačajo Benko—Hartner—Kühar—Radič, bodete vi kmetje, davkoplačivalci, po volitvah trikrat mogli poplačati i že ste.

Minister Stojanovič naš radikalni kandidat se je müdio te dni po naših krajih. V Maribori je meo shod. Tti so njemi füčkali. G. Hribar je bio ves rdeč od straha i sramote. — V Soboti pa je čuvalo visike gospode več policajov. Itak pa se je shod vršo z burnimi medklici. Obvüpaio je Benko pa ttiđi negov višji gospod, minister. Jelo ino pilo se je po voli, ttiđi cigani so zaigrali v posti. Znamo pa mi za čide peneze se je tak fino jelo, pilo i zabavalo. Eli pride račun 18. marca!

Radič etak hujska: Či te volili mene, te bomo meli amerikanske peneze, mo pod Ameriko. Drugič pravi mo pod Češko, tretjič drži z Madžari i Taljani, Eli vrvlete vi to? Kak se vidi itak majo tisti prav, šteri pravijo, da se v Radičovojoj glavi nekaj küha. — Že sam ne ve ka je, eli je možki eli ženska, eli je Hrvat eli Englež. Englež znankar zato, ka so njemi tam nabrali v Ameriki 20 milijon kron. Eli te ešče vörvali tomi človeki. Ednok pravi: Bračo Slovenci. Drugič nam guči, ka smo junci, marha, ka neščemo njega. Što šče ka tak obhodi, kak Radič, naj le njega voli. Sveti düh, presveti pamet!

Benkova, velkosrbska stranka pravi: vsi volimo radikalno stranko —kormánypárt. Ka pa či po 18. marci radikalc i zletijo — v koš!

Orlovski tabor v Brni.

Tem je sledio močen oddelek rüdarov v posebnih uniformah, na to samo prišli mi Jugoslavani, ki smo bili zünredno pozdravljeni z izrazi naj vekšj simpatij i prilübenosti sijajno sprejeti. Jugoslavani smo bili: Slovenci, Hrvati, Bosanci i Dalmatinci z g. dr. Kordšcom na čeli. Naprej smo šli v krojih 400 Orlov, 200 Orlic, potem narodne noše i civili. Takšega pozdrava so pač Jugoslavani nindri ne dobili, kak ravno v Brni. Občinstvo je neprenehoma metalo na nas cvetje i vzklikalo: Živio Jugoslavani. — Za nami Jugoslavani je vozo auto dve odlični osebi g. ministra Šrameka, starosto češhoslovaškoga Orla i predsednika mednarodne zveze kršćanskih katoličanskih telovađnih družtev. Teva dva je občinstvo burno pozdravljalo.

Sledilo je mnogo dostojanstvenikov, med njimi dr. Dolanski kak zastopnik predsednika Češkoslovaške republike Masaryka, papežov nuncij Micara, olomuški škof Stojan i drugi.

Nato so sledile nepregledne čete čeških Orlov i Orlic v krojih. Ti so bili: Čehi, Slovaki, Čehi z Beča, Moravci i Šlezijci. Dosta jih je bilo v polkrojih, drugi v belih oblekah z valaškumi (to so orlovske palice, kak sekira). Dale

Ház és üzlet

eladó vagy bérbeadó, Dölgavas (Hosszúfalu). Búvebbet a tulajdonosnál özv. Bucolits Józsefnél.